

RUSYA GENEL NÜFUS SAYIMLARINA GÖRE ADIGEY'İN ETNİK YAPISI

Düzenleyen: Murat Topçu-Papşu

Kaynak: ETHNO-CAUCASUS, <http://www.ethno-kavkaz.narod.ru/rnadyghea.html>

BUGÜNKÜ ADIGEY TOPRAKLARI (1926)

	Rus	Çerkes	Ukraynalı	Ermeni	Kabardey	Toplam
Adigey	137.661 (% 52,7)	50.840 (% 19,5)	57.427 (% 22,0)	2.925 (% 1,1)	1.466 (% 0,6)	261.050 (% 100)
Adigey-Çerkes Özerk Bölgesi	29.102 (% 25,6)	50.821 (% 44,8)	26.405 (% 23,3)	738 (% 0,7)	1.466 (% 1,3)	113.481 (% 100)
Maykop Okrugu Toprakları	108.559 (% 73,6)	19 (% 0,1)	31.022 (% 21,0)	2.187 (% 1,5)	-	147.569 (% 100)

* Bu dönemdeki terminolojiye göre Kabardeyler Çerkeslere dahil edilmiyor. Burada söz konusu olanlar Koşehabl ve Hodz köylerinde yaşayan Kabardeylerdir. (M.T.)

ADIGEY-ÇERKES ÖZERK BÖLGESİ (OBLAST) (1926)

	Rus	Çerkes	Ukraynalı	Kabardey	Ermeni	Toplam
Adigey-Çerkes ÖB	29.102 (% 25,6)	50.821 (% 44,8)	26.405 (% 23,3)	1.466 (% 1,3)	738 (% 0,7)	113.481 (% 100)
Natırbov Rayonu	5.458 (% 28,1)	5.565 (% 28,7)	6.669 (% 34,3)	1.399 (% 7,2)	6 (% 0,1)	19.417 (% 100)
Ponejukay Rayonu	2.578 (% 14,4)	10.534 (% 58,8)	3.741 (% 20,9)	1 (% 0,1)	305 (% 1,7)	17.926 (% 100)
Preobrajenski Rayonu	16.727 (% 61,0)	3.252 (% 11,9)	6.264 (% 22,8)	55 (% 0,2)	245 (% 0,9)	27.438 (% 100)
Tahtamukay Rayonu	1.271 (% 6,2)	16.228 (% 78,6)	1.393 (% 6,7)	2 (% 0,1)	142 (% 0,7)	20.659 (% 100)
Hakurinoahl Rayonu	3.068 (% 10,9)	15.242 (% 54,4)	8.338 (% 29,7)	9 (% 0,1)	40 (% 0,1)	28.041 (% 100)

BUGÜNKÜ ADIGEY SINIRLARINA DAHİL OLAN MAYKOP OKRUGU TOPRAKLARI (1926)

	Rus	Çerkes	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Maykop Okrugu Toprakları	108.559 (% 73,6)	19 (% 0,1)	31.022 (% 21,0)	2.187 (% 1,5)	147.569 (% 100)
Maykop Şehri	39.532 (% 74,5)	19 (% 0,1)	8.096 (% 15,3)	1.420 (% 2,7)	53.033 (% 100)
Maykop Petrol Endüstrileri	2.125 (% 74,5)	-	223 (% 7,8)	29 (% 1,0)	2.851 (% 100)
Dondukovski Rayonu'nun Bir Kısmı	23.505 (% 61,8)	veri yok	13.932 (% 36,7)	115 (% 0,3)	38.011 (% 100)
Maykop Rayonu'nun Bir Kısmı	43.397 (% 80,9)	veri yok	8.771 (% 16,3)	623 (% 1,2)	53.674 (% 100)

* İlgili halkın o topraklardaki yaklaşık nüfusu italikle belirtilmiştir.

BUGÜNKÜ ADIGEV TOPRAKLARI (1939)

	Rus	Adıgeyli*	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey	206.454 (% 73,9)	55.085 (% 19,7)	7.262 (% 2,6)	3.588 (% 1,3)	279.503 (% 100)
Adıgey Özerk Bölgesi	171.960 (% 71,1)	55.048 (% 22,8)	6.130 (% 2,5)	2.348 (% 1,0)	241.799 (% 100)
Krasnodar Krayı Tulski Rayonu	34.494 (% 91,5)	37 (% 0,1)	1.132 (% 3,0)	1.240 (% 3,3)	37.704 (% 100)

* 1939 sayımından itibaren Çerkesler 'Adıgeyli' (адыгейцы) olarak adlandırılıyor ve Kabardeyler ayrılmıyor. (M.T.)

ADIGEV ÖZERK BÖLGESİ (1939)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey Özerk Bölgesi	171.960 (% 71,1)	55.048 (% 22,8)	6.130 (% 2,5)	2.348 (% 1,0)	241.799 (% 100)
Maykop Kenti	48.954 (% 87,6)	1.802 (% 3,2)	2.023 (% 3,6)	1.222 (% 2,1)	55.871 (% 100)
Maykop Kent Sovyeti	10.027 (% 87,2)	37 (% 0,3)	659 (% 5,7)	423 (% 3,7)	11.493 (% 100)
Giagin Rayonu	40.027 (% 94,7)	208 (% 0,5)	1.461 (% 3,5)	116 (% 0,3)	42.281 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	26.957 (% 85,8)	3.204 (% 10,2)	613 (% 2,0)	150 (% 0,5)	31.433 (% 100)
Koşehabl Rayonu	18.003 (% 61,1)	10.080 (% 34,2)	652 (% 2,2)	30 (% 0,1)	29.460 (% 100)
Psekups Rayonu	6.768 (% 28,4)	16.011 (% 67,3)	153 (% 0,6)	303 (% 1,3)	23.805 (% 100)
Tahtamukay Rayonu	9.130 (% 37,9)	13.623 (% 56,6)	325 (% 1,4)	80 (% 0,3)	24.074 (% 100)
Şovgenov Rayonu	12.094 (% 51,7)	10.083 (% 43,1)	244 (% 1,0)	24 (% 0,1)	23.382 (% 100)

KRASNODAR KRAYI TULSKİ RAYONU (1939)

	Rus	Ukraynalı	Ermeni	Adıgeyli	Toplam
Tulski Rayonu	34.494 (% 91,5)	1.132 (% 3,0)	1.240 (% 3,3)	37 (% 0,1)	37.704 (% 100)

***

BUGÜNKÜ ADIGEY TOPRAKLARI (1959)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey	235.539 (% 72,8)	65.955 (% 20,4)	9.461 (% 2,9)	4.659 (% 1,4)	323.759 (% 100)
Adıgey Özerk Bölgesi	200.492 (% 70,4)	65.908 (% 23,2)	7.988 (% 2,8)	3.013 (% 1,1)	284.690 (% 100)
Krasnodar Krayı Tulski Rayonu	35.047 (% 89,7)	47 (% 0,1)	1.473 (% 3,8)	1.646 (% 4,2)	39.069 (% 100)

ADIGEY ÖZERK BÖLGESİ (1959)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey Özerk Bölgesi	200.492 (% 70,4)	65.908 (% 23,2)	7.988 (% 2,8)	3.013 (% 1,1)	284.690 (% 100)
Maykop Kenti	72.131 (% 87,8)	2.801 (% 3,4)	3.514 (% 4,3)	1.410 (% 1,7)	82.135 (% 100)
Maykop Kent Sovyeti	22.892 (% 90,6)	104 (% 0,4)	794 (% 3,1)	940 (% 3,7)	25.262 (% 100)
Giagin Rayonu	32.999 (% 93,2)	234 (% 0,7)	1.284 (% 3,6)	134 (% 0,4)	35.414 (% 100)
Koşehabl Rayonu	19.342 (% 56,2)	13.229 (% 38,4)	595 (% 1,7)	53 (% 0,2)	34.421 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	23.650 (% 83,9)	3.362 (% 11,9)	609 (% 2,2)	105 (% 0,4)	28.181 (% 100)
Oktyabrski Rayonu	16.322 (% 0,5)	16.106 (% 46,9)	877 (% 2,6)	107 (% 0,3)	34.322 (% 100)
Tevuçej Rayonu	4.250 (% 18,1)	18.521 (% 78,7)	110 (% 0,5)	256 (% 10,9)	23.544 (% 100)
Şovgenov Rayonu	8.906 (% 41,6)	11.551 (% 53,9)	205 (% 1,0)	8 (% 0,1)	21.411 (% 100)

KRASNODAR KRAYI TULSKİ RAYONU (1959)

	Rus	Ukraynalı	Ermeni	Adıgeyli	Toplam
Tulski Rayonu	35.047 (% 89,7)	1.473 (% 3,8)	1.646 (% 4,2)	47 (% 0,1)	39.069 (% 100)

***

ADIGEY ÖZERK BÖLGESİ (1970)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey	276.537 (% 71,7)	81.478 (% 21,1)	11.214 (% 2,9)	5.217 (% 1,4)	385.644 (% 100)
Maykop Kenti	94.661 (% 85,4)	6.629 (% 6,0)	4.470 (% 4,0)	1.936 (% 1,7)	110.885 (% 100)
Giagin Rayonu	34.106 (% 92,0)	566 (% 1,5)	1.253 (% 3,4)	111 (% 0,3)	37.076 (% 100)
Koşehabl Rayonu	17.551 (% 52,8)	14.032 (% 42,2)	440 (% 1,3)	52 (% 0,2)	33.261 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	26.342 (% 76,9)	6.307 (% 18,4)	650 (% 1,9)	154 (% 0,4)	34.276 (% 100)
Maykop Rayonu	62.929 (% 88,9)	520 (% 0,7)	2.641 (% 3,7)	2.470 (% 3,5)	70.764 (% 100)
Tevuçej Rayonu	32.567 (% 41,7)	41.320 (% 53,0)	1.561 (% 2,0)	469 (% 0,6)	78.025 (% 100)
Şovgenov Rayonu	8.381 (% 39,2)	12.104 (% 56,7)	199 (% 0,9)	25 (% 0,1)	21.357 (% 100)

ADIGEY ÖZERK BÖLGESİ (1979)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey	285.626 (% 70,6)	86.388 (% 21,4)	12.078 (% 3,0)	6.359 (% 1,6)	404.390 (% 100)
Maykop Kenti	102.510 (% 82,0)	10.691 (% 8,6)	4.986 (% 4,0)	2.362 (% 1,9)	124.971 (% 100)
Tevuçej Kent Sovyeti	3.496 (% 25,4)	9.830 (% 71,5)	140 (% 1,0)	40 (% 0,3)	13.740 (% 100)
Giagin Rayonu	30.828 (% 91,4)	723 (% 2,1)	1.035 (% 3,1)	176 (% 0,5)	33.737 (% 100)
Koşehabl Rayonu	15.177 (% 49,4)	13.868 (% 45,2)	394 (% 1,3)	59 (% 0,2)	30.705 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	23.993 (% 75,4)	5.923 (% 18,6)	676 (% 2,1)	177 (% 0,6)	31.805 (% 100)
Maykop Rayonu	62.905 (% 87,0)	1.151 (% 1,6)	2.639 (% 3,7)	2.862 (% 4,0)	72.299 (% 100)
Tevuçej Rayonu	39.673 (% 50,9)	32.903 (% 42,2)	2.038 (% 2,6)	652 (% 0,8)	77.997 (% 100)
Şovgenov Rayonu	7.044 (% 36,8)	11.299 (% 59,0)	170 (% 0,9)	31 (% 0,2)	19.136 (% 100)

ADIGEV ÖZERK BÖLGESİ (1989)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Toplam
Adıgey	293.640 (% 68,0)	95.439 (% 22,1)	13.755 (% 3,2)	10.460 (% 2,4)	432.046 (% 100)
Maykop Kenti	116.428 (% 78,6)	16.370 (% 11,0)	5.880 (% 4,0)	3.370 (% 2,3)	148.185 (% 100)
Maykop Kent Sovyeti	13.649 (% 81,6)	934 (% 5,6)	587 (% 3,5)	157 (% 0,9)	16.732 (% 100)
Giagin Rayonu	28.125 (% 87,6)	899 (% 2,8)	1.093 (% 3,4)	580 (% 1,8)	32.120 (% 100)
Koşehabl Rayonu	12.993 (% 43,8)	14.603 (% 49,2)	474 (% 1,6)	367 (% 1,2)	29.664 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	21.511 (% 72,2)	5.614 (% 18,8)	837 (% 2,8)	482 (% 1,6)	29.814 (% 100)
Maykop Rayonu	48.225 (% 82,8)	1.016 (% 1,7)	2.199 (% 3,8)	4.255 (% 7,3)	58.229 (% 100)
Oktyabrski Rayonu	37.947 (% 58,4)	20.716 (% 31,9)	2.003 (% 3,1)	981 (% 1,5)	64.928 (% 100)
Tevuçej Rayonu	8.797 (% 25,5)	24.287 (% 70,4)	484 (% 1,4)	198 (% 0,6)	34.523 (% 100)
Şovgenov Rayonu	5.965 (% 33,4)	11.000 (% 61,6)	198 (% 1,1)	70 (% 0,4)	17.851 (% 100)

ADIGEV CUMHURİYETİ (2002)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Kürt	Toplam
Adıgey	288.280 (% 64,5)	108.115 (% 24,2)	9.091 (% 2,0)	15.268 (% 3,4)	3.631 (% 0,8)	447.109 (% 100)
Maykop Kenti	113.922 (% 72,6)	26.130 (% 16,7)	3.958 (% 2,5)	4.689 (3,0)	39 (% 0,1)	156.931 (% 100)
Adıgeysk Kent Yönetimi	2.634 (% 18,1)	11.426 (% 78,4)	92 (% 0,6)	65 (% 0,4)	-	14.568 (% 100)
Maykop Kent Yönetimi	15.041 (% 79,9)	1.126 (% 6,0)	485 (% 2,6)	436 (% 2,3)	145 (% 0,8)	18.822 (% 100)
Giagin Rayonu	29.001 (% 86,7)	928 (% 2,8)	690 (% 2,1)	1.049 (% 3,1)	50 (% 0,1)	33.458 (% 100)
Koşehabl Rayonu	13.457 (% 43,0)	15.459 (% 49,4)	263 (% 0,8)	624 (% 2,0)	-	31.296 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	19.855 (% 63,0)	5.448 (% 17,3)	546 (% 1,7)	557 (% 1,8)	3.261 (% 10,3)	31.536 (% 100)
Maykop Rayonu	47.498 (% 81,2)	897 (% 1,5)	1.610 (% 2,8)	5.858 (% 10,0)	76 (% 0,1)	58.485 (% 100)
Tahtamukay Rayonu	35.935 (% 54,7)	22.812 (% 34,7)	1.165 (% 1,8)	1.734 (% 2,6)	45 (% 0,1)	65.674 (% 100)
Tevuçej Rayonu	5.433 (% 27,2)	13.650 (% 68,4)	165 (% 0,8)	197 (% 1,0)	14 (% 0,1)	19.951 (% 100)
Şovgenov Rayonu	5.504 (% 33,6)	10.239 (% 62,5)	117 (% 0,7)	59 (% 0,4)	1 (% 0,1)	16.388 (% 100)

ADIGEY CUMHURİYETİ (2010)

	Rus	Adıgeyli	Ukraynalı	Ermeni	Kürt	Toplam
Adıgey	270.714 (% 61,5)	107.048 (% 24,3)	5.856 (% 1,3)	15.561 (% 3,5)	4.528 (% 1,0)	439.996 (% 100)
Maykop Kenti	96.119 (% 71,3)	24.526 (% 18,2)	2537 (% 1,9)	4085 (% 3,0)	-	144.249 (% 100)
Adıgeysk Kenti	2120 (% 17,3)	9615 (% 78,6)	-	-	-	12.237 (% 100)
Giagin Rayonu	12.101 (% 85,7)	730 (% 5,2)	248 (% 1,8)	321 (% 2,3)	-	14.121 (% 100)
Koşehabl Rayonu	12.147 (% 39,9)	15.711 (% 51,6)	-	612 (% 2,0)	-	30.422 (% 100)
Krasnogvardeyski Rayonu	19.683 (% 63,8)	4972 (% 16,1)	-	539 (% 1,8)	4024 (% 13,0)	30.368 (% 100)
Maykop Rayonu	46.739 (% 80)	1147 (% 2)	1039 (% 1,8)	6119 (% 10,5)	-	58.439 (% 100)
Tahtamukay Rayonu	38.257 (% 54,9)	22.427 (% 32,2)	782 (% 1,1)	2022 (% 2,9)	-	69.662 (% 100)
Tevuçej Rayonu	5626 (% 27,3)	13.383 (% 64,8)	-	230 (% 1,1)	-	20.643 (% 100)
Şovgenov Rayonu	5532 (% 32,8)	10.640 (% 63)	63 (% 0,4)	92 (% 0,6)	-	16.997 (% 100)

Kaynaklar:

- 1) Rusya Devlet Ekonomi Arşivi (РГАЭ), f. 1562, op. 336, d. 268, 971, 1244, 1567, 5924, 6183, 7877
- 2) Rusya Devlet Ekonomi Arşivi, f. 1562, op. 338, ç. 1, d. 443
- 3) Rusya Devlet Ekonomi Arşivi, f. 1562, op. 338, ç. 2, d. 197
- 4) Rusya Devlet Ekonomi Arşivi, f. 1562, op. 338, ç. 3, d. 342
- 5) Krasnodar İstatistik (Krasnodarstat) Arşivi «Adıgey ÖB Milliyetlere ve Anadiline Göre Nüfus Dağılımı», Tablo 21, 1989.
- 6) 1926 SSCB Genel Nüfus Sayımı, c. 15, Kırım ÖSSC, Kuzey Kafkasya Krayı, Dağıstan ÖSSC, Moskova, 1928
- 7) 1926 Nüfus Sayımı Kuzey Kafkasya Krayı Yerleşim Yerleri Sonuçları, Rostov-na-Donu, 1929
- 8) Rusya Halkları (Народы России) Ansiklopedisi, Moskova, 1994
- 9) RF Federal Devlet İstatistik Servisi «Rusya Genel Nüfus Sayımı. Ulusal Yapı ve Dil Bilme, Vatandaşlık. Kitap 1, Cilt 4», Moskova, 2004
- 10) Federal Devlet İstatistik Servisi. Adıgey Cumhuriyeti Yerel Organı «2002 Genel Nüfus Sayımı. Adıgey Cumhuriyeti Ulusal Yapısı», Maykop